

" Waterkwaliteit en visbestand in de Rupel anno 2022 "

1. Inleiding

De rivier de Rupel, gelegen in de provincie Antwerpen, is ongeveer 12 km lang. Ze ontstaat te Rumst door samenvloeiing van de Nete en de Dijle en mondt tegenover Rupelmonde op de grens tussen Hingene en Schelle van rechts in de Schelde uit.

2. Waterkwaliteit

a) Huidige toestand

De Rupel maakt deel uit van het Vlaams waterlichaam Zeeschelde III + Rupel.

De fysisch-chemische kwaliteit van oppervlaktewater wordt volgens de Europese Kaderrichtlijn Water ingedeeld in 5 klassen: slecht, ontoereikend, matig, goed en zeer goed.

Het meest recente jaar waarvoor alle meetgegevens volledig afgewerkt en beschikbaar zijn, is 2020. Ter vergelijking werden de gegevens van 2015 gebruikt.

De fysisch-chemische kwaliteit (als samenvatting van 5 gidsparameters: totaal stikstof, totaal fosfor, geleidbaarheid, zuurstof en pH) van het waterlichaam Zeeschelde III + Rupel was zowel in 2015 als in 2020 "slecht".

De totale biologische waterkwaliteit van dit waterlichaam evolueerde van "ontoereikend" in 2015 naar "slecht" in 2020.

b) Toekomstperspectieven

a) Het waterlichaam Zeeschelde III + Rupel wordt in het stroomgebiedbeheerplan 2022-2027 afgebakend als een aandachtsgebied klasse 5: de goede ecologische toestand wordt vooropgesteld na 2033, maar met een potentieel voor sterke vooruitgang, mits uitvoering van de acties opgenomen in het derde en vierde stroomgebiedbeheerplan.

b) In het bekkenspecifieke deel Benedenscheldebekken ligt voor de Rupel de focus op het uitvoeren van het Sigmaplan langs de Schelde, Rupel en Durme (actie 6_G_0017) en de verdere uitbouw van de saneringsinfrastructuur (<https://www.vmm.be/data/zonering-en-uitvoeringsplan>) waarbij ook de geplande projecten binnen het Nete- en Dijle-Zennebekken van belang zijn.

Meer informatie is terug te vinden in de waterlichaamfiche via <https://www.integraalwaterbeleid.be/nl/geoloket/overzicht-oppervlaktewaterlichamen>.

3. Afvissingen

De Rupel zal in het najaar van 2022 afgevist worden.

3.1 De Rupel wordt ook jaarlijks afgevist door vrijwilligers.

De laatst gepubliceerde gegevens van deze bemonstering dateren van 2020.

Sinds 2018 omvat het vrijwilligersnetwerk ook twee locaties op de Rupel, een in Heindonk en een locatie op de andere oever in Boom.

In 2020 werd door omstandigheden enkel in Heindonk gevist. De Rupel werd er in het voorjaar en het najaar afgevist. In totaal vingen de vrijwilligers 8 soorten (Tabel 16). Over de periode 2007-2020 werden in de Rupel 17 soorten jaarlijks aangetroffen. De vangstinspanning was lager dan normaal wat het laag aantal soorten en individuen kan verklaren. Het aantal individuen per fuikdag gevangen in de Rupel was het laagste ooit sinds de start van het vrijwilligersnetwerk.

De meest gevangen soort in aantal was paling op enkele schublenktes gevolgd door brakwatergrondel.

Chinese wolhandkrab en steurgarnalen werden in beide campagnes gevangen.

3.2 In volgend rapport zijn de gegevens van de Rupel 2010-2016 weergegeven.

(https://purews.inbo.be/ws/portalfiles/portal/13121170/Breine_etal_2017_HetVisbestandInEnkeleGetijgebondenZijrivierenVanHetZeescheldeEstuarium.pdf).

Enkele punten uit het rapport.

In 2016 ving men 25 vissoorten op de Rupel. De meest gevangen soort was paling (10,5/fuikdag). Paling werd vooral in de zomer goed gevangen op de Rupel. Spiering was de tweede meest gevangen soort, die vooral in het voorjaar goed werd gevangen. De overige soorten werden in veel lagere aantallen per fuikdag gevangen.

In 2016 ving men de eerste maal de invasieve zwartbekgrondel in de Rupel. In 2016 ving men ook voor het eerst kopvoorn, serpeling, snoek en zandspiering.

Voor een vergelijking met vorige campagnes beperken we ons tot de periode 2010-2016.

Vanaf 2010 werd er in drie seizoenen gevist in de Rupel. Sinds 2010 varieert het totaal aantal gevangen vissoorten tussen de 20 en de 25.

In de periode 2010-2016 ving men 37 soorten in de Rupel. De meest algemeen gevangen soorten in deze periode waren spiering, paling, brakwatergrondel, bot, blankvoorn, brasem, driedoornige stekelbaars, snoekbaars en baars.

In de periode 2010-2016 ving men zes exoten: blauwbandgrondel, bruine Amerikaanse dwergmeerval, giebel, snoekbaars, zonnebaars en zwartbekgrondel.

Het relatief aantal exoten gevangen in de periode 2010-2016 was laag ten opzichte van de inheemse soorten. Snoekbaars was de meest voorkomende exoot.

In de Rupel ving men drie sleutelsoorten in de periode tussen 2010 en 2016. Als diadrome soorten hebben we paling, bot en spiering.

Spiering werd jaarlijks bijna in elk seizoen gevangen. In 2010 ving men weinig spiering. We zien een piek in het najaar van 2011, voorjaar 2012, in het voorjaar en de zomer van 2014 en in het voorjaar van 2016.

In de zomer van 2016 was het relatief aantal gevangen palingen zeer hoog (65,5%). Gemiddeld was het relatief aantal gevangen paling in het voorjaar 17,9% met een relatieve biomassa van 60,6%. In de zomer steeg het gemiddeld relatief aantal tot 33,4% met een relatieve biomassa van 72,1%. In het najaar was het gemiddelde relatieve aantal palingen 13,9% met een relatieve biomassa van 55,6%.

Bijvangst in de Rupel bestonden in 2016 uit grijze garnalen, steurgarnalen en Chinese wolhandkrabben. De steurgarnalen werden niet tot op soort gedetermineerd. Garnalen werden vooral in het najaar gevangen terwijl Chinese wolhandkrab het ganse jaar door werd gevangen.

VERBEIREN Marc

Wolvertem, oktober 2022

{ BRON : schriftelijke parlementaire vraag gesteld door Vlaams volksvertegenwoordiger mevrouw Gwenny DE VROE in het Vlaams Parlement ; zie :

vraag gesteld aan de minister van Omgeving (Milieu) Zuhail DEMIR :
“ *Bulletin van Vragen en Antwoorden* “ , Vlaams Parlement , zitting 2022-2023 , vraag nr. 1160 van 20 september 2022 } .

Tabel 16. Aantal individuen vis en bijvangst per soort gevangen door vrijwilligers in de Rupel in het voorjaar (VJ) en het najaar (NJ) van 2020.

	VJ 2020	NJ 2020	Totaal 2020
bot	7	0	7
brakwatergrondel	1	10	11
brasem	4	0	4
dikkopje	0	2	2
Europese meerval	2	0	2
paling	4	9	13
rietvoorn	2	0	2
spiering	0	1	1
aantal individuen	20	22	42
aantal soorten	6	4	8
visdagen	1	1	2
individuen/fuikdag	20	22	21
Chinese wolhandkrab	6	5	11
steurgarnaal	74	99	173